Un delicte de lesa-pàtria

Fa d'això quatre o cinc anys. La policia, que cercava unes fulles clandestines, féu un registre al Club Muntanyenc, l'estatge social del qual és al carrer Nou. No hi va trobar res, però en un departament que tenia rellogat una societat coral va descobrir... un timbal!

Un timbal és una cosa bèl·lica, i el que féu el registre, que era una mena de Sherlock Holmes pupil·la, va començar a fer deduccions. Després de moltes hores, va arribar a la conclusió que aquell timbal, en cas d'un alçament revolucionari, podia tenir una utilitat... De deducció en deducció, féu detenir a tota la Junta Directiva de la societat coral.

Jutgeu la seva satisfacció quan entre la llista de la Junta va descobrir un senyor que es deia Macià, i que no tenia absolutament res a veure amb el de l'Estat Català.

L'home va estar detingut preventivament quinze o vint dies. Com que l'home no era culpable de res, no va haver-hi més remei, a la fi, que posar-lo en llibertat.

—*¿ Y, se pueae saber*—va preguntar indignat, quan li van dir que estava lliure—*por qué me han detenido?*

El Sherlock Holmes fracassat se'l va quedar mirant.

—*¿Le parece a usted poco*—va respondre-li—*llamarse Maciá?*

El camí més llarg

Ja fa uns quants mesos, la revista d'avantguarda *Hèlix*, que fan uns quants xicots de Vilafranca, va publicar un article de Frederic Mompou en el qual el compositor català parlava de la seva música.

La revista *Musicalia*, de L'Havana, el reprodueix, traduït, naturalment, del català a l'espanyol.

Imagineu, doncs, la sorpresa que hem tingut en veure al darrer número de la *Revista Musical Catalana* fragments de l'article d'en Mompou retallats de la revista cubana, reproduïts en castellà.

La mateixa revista *Hèlix* publicà, aprofitant la seva vinguda a Barcelona, un article del músic americà Villalobos, que la mateixa revista de L'Havana també ha reproduït.

Esperem el número vinent de la *Revista Musical Catalana*, a veure si hi trobem l'article de Villalobos, després d'una doble travessia de l'Atlàntic.

Geografia de Catalunya

Fa poc passava uns dies a Caldes de Malavella un aristòcrata resident a Barcelona, que té el seu palau en l'encreuament de dues vies molt cèntriques de la ciutat. Aquest aristòcrata és un marquès, pare d'un altre marquès; ocupà ja fa molts anys l'alcaldia de Barcelona i, no en fa tants, la presidència de la Diputació.

L'home digué en una tertúlia de balneari:

—He vingut a Caldes des de Santa Fe del Montseny. Hi he passat uns dies deliciosos. Quin clima més fresc! Imagineuvos, a més de mil metres d'altura i en ple Pirineu!

Els infants terribles

Un artista català que no volem anomenar, sentia una nit, des del seu llit, que a l'habitació del costat, ocupada per un dels seus molts fills, aquest es bellugava i xiulava.

—Què et passa que no dorms?—li preguntà el seu pare.

—Oh, és que no em recordo com es fa—respongué el vailet.

* * *

El nostre amic Rafael Campalans reptava un dia el seu fill, perquè en lloc de «macarrons» deia sistemàticament «marracons».

—«Macarrons» t'he dit. Ho has de dir sempre així, sents? A veure, digues-ho.

El nen, entre l'obediència al seu pare i una rectificació que devia vexar el seu orgull, trià per respondre:

—Fideus.

Visita de compliment

A darreries de la setmana passada vàrem tenir el gust de rebre la visita de la nena NELIA, la famosa nina-símbol dels productes immillorables que porten el seu nom. El motiu de la seva visita era preguntar-nos com havíem sabut la procedència de la seva nissaga catalana. Gustosíssims li explicàrem el que ens demanava i més encara.

—Sàpiga, senyoreta NELIA—li diguérem en acomiadar-la—que en aquesta casa se sap tot, i els nostres mals de cap ens costa. De la mateixa manera que sabem que el català és la seva llengua nadiua, estem assabentats, per experiència, que els deliciosos xocolates amb llet, els caramels, les galetes, els bombons NELIA que vosté fabrica són de les llaminadures més gustoses del món.

CAMISERIA FITÓ BARCELONA
ESPECIALITAT EN LA MIDA
Jaume I, 11
Telèf. 11655

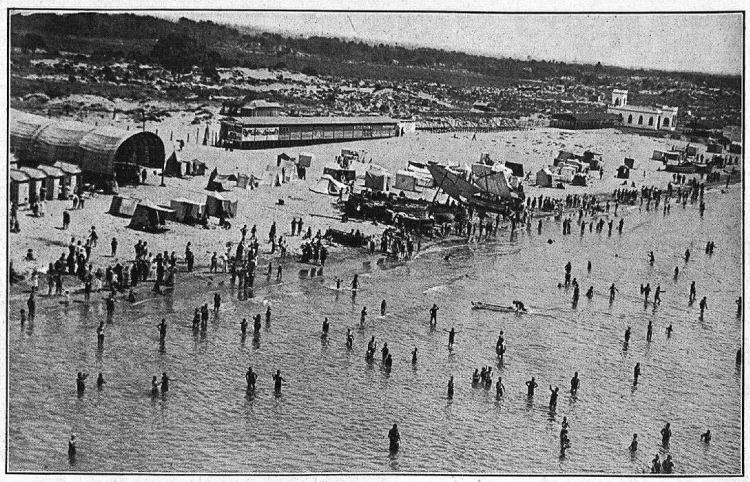
ORIGEN DE LA TUBERCULOSI

Aquesta terrible malaltia és produïda generalment per contagi i són més propenses a adquirir-la les persones dèbils. El microbi és a l'aire i en respirar passa als pulmons, on, si es tracta d'una persona dèbil, es desenrotlla i reprodueix donant lloc a la malaltia. Per això recomanen els metges a totes les persones dèbils, als anèmics i convalescents, que prenguin el

FOSFO - GLICO - COLA DUMENECH

Un diumenge a Castelldefels

Un poblet minúscul, unes torratxes—mig enrunades—de color de mel, una muntanya aspra clapada amb el verd brut de quatre garrofers i al capdamunt la silueta altiva d'un castell de conte de Perrault amb la torre principal d'un carmí delicadíssim i una de les torratxes com envernissada de menta, fou la postal que, durant molts anys, ens

serví la imaginació cada vegada que tractàvem d'evocar aquest indret amable, d'una malenconia clara, de Castelldefels.

La gent d'aquest poble anava passant els dies posant moltes arengades en remull i empenyent la seva vida gris i sense turbulències amb una resignació i uns badalls de tristesa definitius. Quan arribava el diumenge, la gent jove ballava amb un manubri ple de xacres i els vells i la canalla anaven a la carretera a embadalir-se amb l'espectacle, vagament esportiu, dels automòbils que passaven deixant un nuvolet de fum blau carregat de presumpció.

Algun diumenge autumnal — i això que anem a dir era un esdeveniment que el poble comentava d'una manera favorable — arribaven cinc o sis xicots amb cavallets desmuntables, capses de pintura i aquarel·la sota el braç, que es plantaven al bell mig d'un carrer i feien un paisatge amb el castell al fons que entusiasmava la quitxalla i estimulava els grans a fer unes exclamacions probablement molt sinceres, però no pas massa estimuladores per als futurs artistes:

—Dissabte passat va venir un senyor de Barcelona, que aquell *sí* que ho feia bé!

Segons sembla, va durar una temporada que, degut a l'assiduïtat admirable amb què els artistes—excel·lents i mediocres — visitaven el poble de Castelldefels, quan hom entrava dins una casa per a sol·licitar amablement un vas d'aigua fresca, la mestressa us mirava de cap a peus i acabava sentenciant amb una rialla plena de picardia:

—Ah, vaja! Vostè *també* és aquarel·lista, veritat?

* * *

L'estació de Castelldefels és senzillament adorable: molta quietud, l'andana poblada de parterres esquitxats de flors lila i, per damunt de tot això—car aquí radica la seva bellesa ensunyada—, una filera d'eucaliptus de soca multicolor gronxant llurs fulles al vent amb la delicada lentitud que sols posseeixen els eucaliptus.

Des de dalt del tren, i emmarcada per la finestra del vagó, la visió de Castelldefels servida a través de les fulles oloroses d'aquests eucaliptus és d'una bellesa inoblidable i, per tant, no és d'estranyar que els senyors de Vilanova i Sitges, quan passen amb el directe del matí en direcció a Barcelona, aixequin els ulls del diari i, amb el pretext de girar un full, passegin la vista per tota aquesta simfonia de colors, amb un puntet d'èxtasi i tot enganxat damunt l'esmalt de les seves mirades.

* * *

No som partidaris de les opinions massa categòriques; però, amb tot i això, creiem que els que reconeixen com a veritables descobridors de les excel·lències de la platja de Castelldefels un matrimoni anglès que viatjava ficat dins un side-car atrotinat de color d'ensiam, atapeït de termos, de llaunes de *foie-gras*, capsetes de *brie* i criatures rosses com un fil d'or, tenen moltes probabilitats d'haver posat el dit a la llaga.

Considerant el matrimoni anglès desconegut com el veritable Colom d'aquesta magnífica platja de Castelldefels, tot el desenvolupament, tots els horaris de trens especials que en l'actualitat regeixen per a traslladar-se a aquesta platja popularíssima, tenen una explicació lògica i invariable: se'n varen assabentar uns amics de l'alludit matrimoni, hi varen fer cap, retornaren a Barcelona convertits en els més acèrrims propagandistes, el diumenge següent ja hi hagué tres automòbils sota els pins, l'altre sis camionetes Ford atapeïdes de gent, i...

Agost de 1930:

—Vol fer la mercè de posar-se a la cua, senyor? Com pot compendre, si tothom ho fes com vostè no ens entendríem. De més a més, els barnussos, quan vostè arribi a la guixeta, no s'hauran pas acabat!

El senyor—un pare de família que acaba d'arribar i ja pronostica que no l'agafaran de Castelldefels, quan hom entrava dins una casa per a sol·licitar amablement un vas d'aigua fresca, la mestressa us mirava de cap a peus i acabava sentenciant amb una rialla plena de picardia:

—Ah, vaja! Vostè *també* és aquarel·lista, veritat?

* * *

L'estació de Castelldefels és senzillament adorable: molta quietud, l'andana poblada de parterres esquitxats de flors lila i, per damunt de tot això—car aquí radica la seva bellesa ensunyada—, una filera d'eucaliptus de soca multicolor gronxant llurs fulles al vent amb la delicada lentitud que sols posseeixen els eucaliptus.

Des de dalt del tren, i emmarcada per la finestra del vagó, la visió de Castelldefels servida a través de les fulles oloroses d'aquests eucaliptus és d'una bellesa inoblidable i, per tant, no és d'estranyar que els senyors de Vilanova i Sitges, quan passen amb el directe del matí en direcció a Barcelona, aixequin els ulls del diari i, amb el pretext de girar un full, passegin la vista per tota aquesta simfonia de colors, amb un puntet d'èxtasi i tot enganxat damunt l'esmalt de les seves mirades.

* * *

No som partidaris de les opinions massa categòriques; però, amb tot i això, creiem que els que reconeixen com a veritables descobridors de les excel·lències de la platja de Castelldefels un matrimoni anglès que viatjava ficat dins un side-car atrotinat de color d'ensiam, atapeït de termos, de llaunes de *foie-gras*, capsetes de *brie* i criatures rosses com un fil d'or, tenen moltes probabilitats d'haver posat el dit a la llaga.

Considerant el matrimoni anglès desconegut com el veritable Colom d'aquesta magnífica platja de Castelldefels, tot el desenvolupament, tots els horaris de trens especials que en l'actualitat regeixen per a traslladar-se a aquesta platja popularíssima, tenen una explicació lògica i invariable: se'n varen assabentar uns amics de l'alludit matrimoni, hi varen fer cap, retornaren a Barcelona convertits en els més acèrrims propagandistes, el diumenge següent ja hi hagué tres automòbils sota els pins, l'altre sis camionetes Ford atapeïdes de gent, i...

Agost de 1930:

—Vol fer la mercè de posar-se a la cua, senyor? Com pot compendre, si tothom ho fes com vostè no ens entendríem. De més a més, els barnussos, quan vostè arribi a la guixeta, no s'hauran pas acabat!

El senyor—un pare de família que acaba d'arribar i ja pronostica que no l'agafaran pas fins—obeeix l'empleat dels «Baños Castelldefels» amb visibles mostres de menyspreu i acaba la sèrie de maledicions interiors dirigides al progrés i al plaer insípid de complicar les coses (altres, d'això mateix en diuen organitzar-les com cal) amb aquesta altra d'exterior:

—Vaja, que no diguin! Tot plegat fa un fàstic terrible!

* * *

Per passar, d'abillats amb vestit de carrer a poder lluir el mallot de platja, hom es veu obligat a lliurar-se a un seguit d'operacions de ritual, a través de les quals pot comprovar-se la cura amb què l'empresa dels banys de Castelldefels ha tractat tot el que es referia o s'emparentava amb l'organització més perfecta.

Cal donar el tiquet, us lliuraran una cambra per a despullar-vos i quan el banyista—amb el cop d'ull que sols proporcionen les hores de servei—endevinarà que teniu temps suficient d'haver realitzat aquesta operació vulgarissima, us compareixerà amb un penjador metàl·lic a fi que pugueu collocar-hi tota la roba.

Encara un advertiment importantíssim a càrrec del banyista:

—El penjador amb la roba, junt amb tot el que tingui—sabates, gorra, Kodak, una revista, una novella, un tractat d'èxit garantit per embrunir-se la pell sense perill de canviar-la ni haver de lluitar amb les entujoses coïssors—ho porta al guarda-roba, on l'hi guardaran i li donaran un número per si necessita alguna cosa durant els intervals del bany i poder recollir-ho tot plegat quan determini anar a vestir-se.

Aquesta organització, segurament degut al seu engranatge impecable, ofereix als ulls dels que entren, l'espectacle, sempre estimulant i irònic, del senyor que s'acosta al guarda-roba i, ensenyant la llaueta—que s'ha enganxat sobre el pit—amb un gest de *policeman* anglès, sol·licita molt convençut:

—Farà el favor de posar aquesta lligacama al 113?

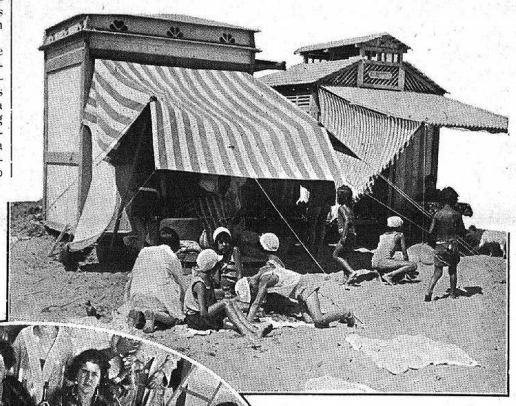
O aquesta altra:

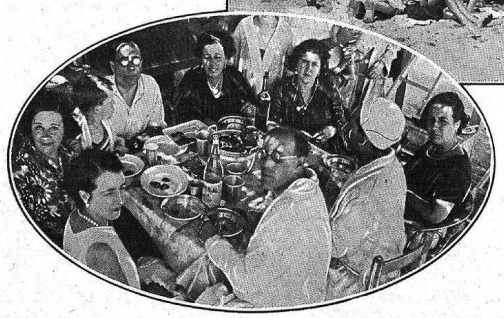
—Seria tan amable de posar la mà a la butxaca dreta de l'americana número 249 i treure'n una clau per obrir les llaunes de sardines?

El més tràgic de tot això és que a l'home del guarda-roba no hi ha ningú que el rellevi.

* * *

La platja de Castelldefels diumenge al matí, el punt dolç de totes les platges i encara més de les populars: la multitud—

potser ja no caldria dir-ho—que jeu a l'arena i xipolleja per damunt de les onades infantilment, hi és amb una proporció alarmant.

Anem veient:

La senyera que canvia la pell i aguanta aquesta fricció infernal de sol amb una resignació absoluta, untant-se la pell amb oli d'ametlles dolces molt de tant en tant i escoltant les quatre vulgaritats d'una senyora veïna que no para de donar-li fórmules i consells per evitar-li tots aquests neguits.

El cop d'efecte és, invariablement, aquesta frase:

—Vostè potser no en farà cas, però d'ençà que ho faig no he tornat a canviar més la pell. I això que quan anàvem a Caldetes era allò que se'n diu un escàndol de debò. Calculi que ja m'havien tret un motiu i tot.

—Ah, sí? I com li deien?

—Simplement: *boa*.

* * *

Una barraca en forma de V de cap per avall, d'un color mantega, situada en una de les muntanyes d'arena més elevades de tota la platja.

L'habiten dos homes extremadament escardalencs amb *slip* negre i una gran paperina triangular damunt del cap. Prenen el sol immòbils, estatuaris, sense una novella als dits, amb la més absoluta de les despreocupacions.

Hom no pot refusar el pressentiment que deu tractar-se de dos vegetarians convençudíssims.

Molts ciclistes... Arriben a ramats, amb l'ampolla de gasosa plena de vi i la mica de dinar ficat dins el mocador blavíssim. Baixen les bicicletes fins a la platja, les enganxen a l'arena i als pocs segons al manillar s'hi han entortolligat uns calçotets i damunt del *sillin* pengen uns pantalons vulgarissims gràcies als quals i a la indulgència de la gent dels voltants, ha pogut despullar-se amb la convicció que llur moral no n'haurà sortit del tot mal parada.

Més que despullar-se, aquests ciclistes perdorosos sembla que tracten d'auto-escamotejar-se alguna peça de roba interior.

* * *

Però no acabaríem mai d'explicar coses pintoresques de Castelldefels, perquè és la platja popular per excel·lència, en el sentit que és la freqüentada per la gent més variada i de tots els estaments.

MANUEL AMAT

L'APERITIU

Sobre Fígaro. — Abans els barbers eren com una mena de directors espirituals; els senyors del segle XVIII que tenien torreta, una carrossa amb un cavall i dos gossets preciosos, a més a més d'un frare caputxí perquè donés bons consells a la família, i una senyoreta exuberant per a ús particular, tenien el barber, que era el personatge més important de la casa en les hores que entrava en funcions. En aquella època els estris de rasurar no havien arribat a la perfecció actual, i tota la gràcia depenia de la gràcia del barber. Un barber que amb la raor als dits sabés cantar una ària, sumés unes quantes ratlles o resolgués una crisi ministerial, sense perdre el punt del sabó i sense fer cap tall, era portat en candeletes.

De vegades el barber portava l'administració de la casa, cercava nuvi per a les noies i acabava enamorant-se de la mestressa amb gran satisfacció de l'amo. Hi havia barbers que no cobraven mai; només pel gust de fer saltironets, ensabonar un senyoràs indefens i anar a veure comèdia amb la senyora d'aquest senyoràs, es donava per ben pagat. Altres cobraven sumes impossibles, algun d'ells s'havia fet tres cases, només afaitant una sola família.

Aquests fets donaren una importància social i literària molt considerable a l'ofici. Es evident que Beaumarchais no hauria escrit *Le Barbier de Seville* si no fos cert això que dic. El poeta Parini va fer la millor poesia de la seva vida amb motiu de la mort del seu barber, que es deia Stregia. Aquest Stregia es veu que era un as; les galtes seques i pansides del vell Parini enyoren el cop segur de la seva mà, en uns versos que trenquen el cor i que són ben bé per posar-hi música.

Després, quan va venir l'època romàntica i els homes es van deixar les barbes i les cabelleres, el barber va perdre molt camp. Naturalment que els grans elegants no tenien més remei que anar a caure a les barberies, però l'ofici d'arrodonir cabells i perfilar barbes es va convertir en un art lúgubre i pompós, el barber era un home preocupat, ja no anava tant per les cases particulars, ja no era l'home alegre i imprescindible. Ès va tornar romàntic i solemne com els clients, completament embrutit per les idees filosòfiques i les qüestions artístiques.

El barber d'Alfred de Musset era un pedant més pintoresc que el mateix Alfred de Musset, i es pensava que els èxits amorosos del seu client eren fruit de les seves tisores.

A més a més, en aquesta època els senyors que s'afaitaven tenien la mania de comprar raors, de manejar-les ells mateixos i d'omplir-se la cara de talls. Les raors eren adquirides en llocs inversemblants, les millors eren les que ja havien servit. Les venien uns gitanos truculents, uns enterramorts hermètics, o unes senyores grasses que feien negocis inconfessables en les primeres exposicions universals. En canvi les raors que venien a les botigues eren mirades amb un cert menyspreu pels aficionats. Una de les coses més importants que passaven quan se moria un canonge era mirar d'adquirir les raors del difunt, perquè els canonges tenien fama d'anar molt ben rasurats i de posseir fulles introbables.

Tot això ho dic perquè hi ha molta gent que no dóna importància al fet d'anar a la barberia, i això de treure's el pèl de la cara ha estat una de les coses que més han influït en els jocs de la política i en el progrés de la humanitat aquests darrers segles.

Avui dia les barberies s'han complicat per un cantó i han perdut molt suc per un altre.

En les barberies populars on hi ha molt «grio», tothom va per feina i ja no hi ha converses generals ni discussions enverinades.

Les grans barberies dels clubs funcionen amb sordina, d'una manera britànica i artificial.

Tota la força rau en les perruqueries de les senyores, que són les catedrals sentimentals i filosòfiques de més importància del dia. Des que les senyores van a cal perruquer, s'hi passen sis hores i hi deixen una fortuna, pot ésser possible la vinguda de l'Anticrist. Abans, quan el barber s'enamorava de la senyora tot ensabonant al seu marit, es pot dir que no passava res de particular, i les catàstrofes se les tenien d'inventar els poetes.

No cal dir que una de les coses que ha ferit més de mort la persona moral de Fígaro ha estat l'invent de les grans màquines de rasurar, no grans precisament per la dimensió, sinó per l'eficàcia. El fet que la gent viatgi amb una facilitat que arriba a fer fàstic, el respecte que fa una barberia desconeguda en un país desconegut, tant si és un poblet rural com si és una ciutat màgica, ha estat la causa que tothom es preocupés de tenir una «Gillette», un «Rolls rasor» que ve a ésser l'última parada i la felicitat dintre el ram de l'autorasuració.

Però és curiosíssim constatar que mentre utilitzeu aquests estris perfectes, i us adoneu que no us feu cap tall i quedeu amb les galtes més pelades que una poma, trobeu a faltar alguna cosa. El moral no us funciona perfectament. I és que la tradició fa el seu efecte, i la tradició del barber viu en el fons de la nostra ànima, d'una manera si voleu inconscient, però imperativa. El que rebenta de les prodigioses maquinetes és el silenci. El noranta cinc per cent d'homes que s'afaiten d'una manera solitària tenen necessitat de cantar. És el moment del dia que no podeu prescindir d'engegar la cançó que sigui.

Si els americans o els alemanys poguessin vendre juntament amb les màquines d'afaitar un autòmata al qual es donés corda, o una mena d'altaveu adequat, que us parlés de la unió de les esquerres republicanes, o volgués saber el color dels ulls de la vostra xicota, no hi ha cap dubte que les coses anirien molt millor, i fins us ensabonaríeu les galtes d'una manera més lírica i més adequada.

JOSEP MARIA DE SAGARRA

GRAVATS TIPOGRAFICS BADAL I CAMATS ✱ París, 201. - Telèfon 74071